

Sånenyt nr. 1 2020

I dette nummer

Formandens klumme.....	3
Årets gang på Tostenæs Fårebrug - 2	4
Referat fra generalforsamlingen.....	6
Formandens beretning	8
Invitation: Avl i små populationer.....	10
Kimbrerskuet 2019	12
Får på biblioteket.....	14
Bestyrelsen kontaktinfo.....	16

Husk at blad-redaktøren modtager meget gerne medlemmernes billeder og evt. indlæg på attermann.tine@gmail.dk

*Formandens klumme**af Mette Marie Lungeholt*

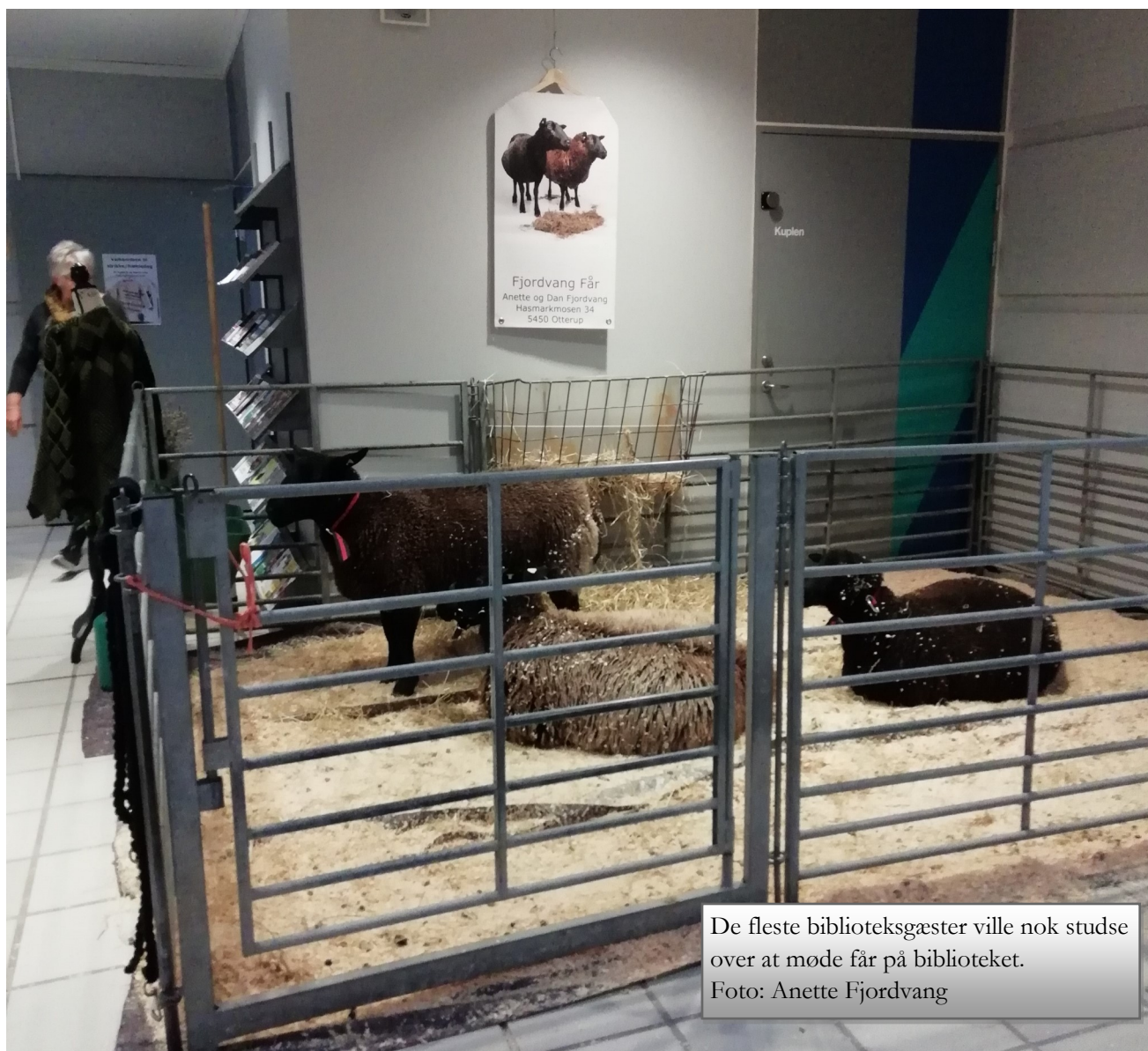
Dette efterår vil regnen åbenbart ingen ende tage. Så det er en udfordring at have dyr udendørs, og for fårenes vedkommende er det særligt klove, det er hårdt ved. Så sørg for at kigge jeres dyr godt efter, prøv om I kan give dem tørre folde, og tag dem evt. på stald (hvis I ikke allerede har gjort det).

Vi har i foreningen besluttet at bakke op om et arrangement for avlere i små populationer den 1. februar (se indbydelse andetsteds i bladet), og jeg vil gerne opfordre jer til at deltage.

Formentlig er alle godt i gang med ilæmningerne, eller har dem allerede overstået. Sørg for ikke at stresse fårene de næste 3-4 uger efter bedækningen, så de får flest muligt lam.

Har I lam der ikke er slagtet endnu, så overvej hvornår det er mest hensigtsmæssigt. Ved at gøre det nu snart spares udgifter til vinterfoder. Men ved at gemme dem, kan man imødekomme en efterspørgsel til påske.

Godt Nytår og håb om lidt frostvejr snart til alle :-)

De fleste biblioteksgæster ville nok studse over at møde får på biblioteket.
Foto: Anette Fjordvang

Årets gang 2 - Tostenæs Fårebrug, Møn

af Hans Klindt

I år fik vi de første lam slagtet og leveret til vores aftagere allerede i juli. Som fortalt i sidste nummer, fik vi lam allerede fra januar, så de slagteklare lam var startet godt op på modermælk og wrap og senere frisk græs. Det første slagteklare hold lam var på 50+ kg, så det var vi meget godt tilfredse med.

Hen over sommeren har vi haft lidt problemer med løbeorm (haemonchus spp.). Vi har givet ormekur, men har pt stadig 4 lam som selv efter 8 måneder kun vejer 30-35 kg! Vi har skiftet folde flere gange for at minimere parasit-belastningen, men på en eller anden måde, så sker det, at nogle få lam aldrig rigtig kommer i gang med at vokse, selvom de får tilbudt rigeligt med foder. Vi fodrer et par måneder til ,og hvis de ikke kommer efter det, ender de jo nok som dejlig lammefars!

I dette efterår har vores får fået spændende vædderbekendtskab fra Fyn. Vi har fået Fjordvangs Igor, der kom fra Anette (bestyrelsesmedlem Sånefor-eningen). Igor er et meget aktivt vædderlam fra april i år, med et meget fint indeks, som ser ud til at være yderst tilfreds med Mønske får! Vi ser frem til resultaterne til foråret og glæder os over, at vi har fået nyt blod ind fra Fyn. Vi tror på, at vi bør bruge væddere i vores besætninger fra alle dele af landet, så vi kan få blandet genpuljen bedst muligt.

I oktober var vi på en ferie til Gotland. Fantastisk ø med en usædvanlig storslået natur, men også med et utal af får! Selvfølgelig hovedsagelig gotlændere, men også mange leicester og gutefår. Vi fik mulighed for at besøge og tale med flere fåreavlere. På Gotland avles efter skind- og uldkvalitet.

En avler, som vi besøgte, havde rekorden med et solgt skin til 66.000,- SKR. Se dét er skindpriser, der vil noget. Vi fik fortalt, at brune skind var efterspurgt, så måske såneskind har en fremtid deroppe. Interessant var det, at et lokalt spinderi kun krævede 4 kg råuld for at kunne spinde garn til privatpersoner. I DK kræves en del mere.....

Apropos skind og garn. Her på Møn og omkringliggende øer, er det gået rigtig godt med at få afsat skind og garn på sommer- og julemarkeder. Især når der foruden flot arrangerede boder vises egne strikkede produkter.

Ordinær Generalforsamlingen i Såneforeningen, 26.10.2019

kl. 13 Hindsgavl Naturcenter

referent Vibeke B. Rasmussen

Deltagere: Hans-Erik Jensen, Mette Marie Lungholt, Anette og Dan Fjordvang, Allan Christensen, Vibeke Bille Rasmussen, Bente Larsen, Peer og Tine Attermann, Jytte Madsen, Hans Klindt, Henrik og Ann-Marit Traugott-Olsen.

a. Valg af dirigent

Hans-Erik Jensen blev valgt.

b. Formandens og avlsudvalgets beretning

Mette Marie Lungholt aflagde formandens beretning - se side 8.

Beretning godkendt

Avlsudvalget har ikke holdt møder i indeværende år

c. Regnskab

Allan Christensen fremlagde og gennemgik regnskabet, som også er opført i Såne bladet nr. 2, 2019

Årets overskud på kr. 9.500.- skyldes overvejende planlagte, men ikke afholdte arrangementer, ingen omkostninger ved sidste års generalforsamling samt ikke afholdt udgifter ved omprøver ved M3 attester.

Regnskabet godkendt.

d. Behandling af indkomne forslag. Ingen indkomne forslag

e. Budget, herunder kontingent for kommende regnskabsår

Allan gennemgik budget for 2020/2021, der indeholder et lille underskud, men egenkapitalen taget i betragtning, menes det ikke være problematisk.

Indtil videre fortsætter tilskuddet til M3 omprøver. Det vil sige op til kr. 1000,- pr. avler mod fremvisning af dyrlæge- og laboratoriekvitteringer.

Bestyrelsen foreslår uændret kontingent.

f. Valg af formand på lige år

Punktet udgår, da det er et ulige år

g. Valg af to bestyrelsesmedlemmer. På valg er Anette Fjordvang og Vibeke Bille Rasmussen.

Genvalg af begge bestyrelsesmedlemmer.

h. Valg af suppleant til bestyrelsen. På valg er Hans Klindt, der modtager genvalg.

Genvalg af Hans Klindt

Valg af revisor. På valg er Anders Pettersson, der modtager genvalg

Genvalg af Anders Pettersson

j. Valg af revisorsuppleant. På valg er Hanne Schjellerup, der modtager genvalg

Genvalg af Hanne Schjellerup

k. Valg af medlem til avlsudvalget for 2 år. På valg er Mette Marie Lungholt, der modtager genvalg

Genvalg af Mette Marie Lungholt

l. Fastlæggelse af tid og sted for næste års generalforsamling.

Generalforsamlingen bliver d. 26/9 2020 kl. 10. Bestyrelsen vil på et senere tidspunkt komme med udmelding af sted.

m. Eventuelt

Problematikken omkring ”falske” negative M3 prøver og gentest blev rejst af Hans Klindt. Mette Marie gav en faglig forklaring, der udspringer af en mere sensitiv test. Testen omfatter alle dyr i besætningen, mod tidligere det enkelte dyr, der faldt i testen. Diskussion af rimeligheden, samt hvem er betaleren? I EU findes forskellige Maedi test, hvorfor det danske system med en enkelt testmodel kan forekomme foreningens medlemmer urimeligt. Tests taget i andet land anerkendes ikke.

Bestyrelsen blev opfordret til at finde en betalingsmodel, der frikender avleren for omkostninger ved falske test. (se dog punkt e)

Vi mangler Fåreafgiftsfonden samt en stærk fælles, faglig organisation.

Vær OBS på importerede dyr, der er pt en vis interesse for nye racer, der kan medbringe sygdomme, vi hidtil har været skånet for.

Mette Marie rejste spørgsmålet, hvad foreningens mål er, idet det er svært at samle medlemmer til arrangementer. Følgende interessante svar kom fra medlemmerne:

- At varetage medlemmernes interesser
- At varetage, udvikle og forbedre racen
- Flere kåringer
- Styrke medlemmers viden om fordele ved bevidst avlsarbejde
- Skal væddere udlånes gratis til avlere, i f.eks. 35 dage?
- Skal der laves kollektive aftaler, hvor en række besætninger går sammen om det bedste avlsmateriale?
- Foreningen kan gøre opmærksom på muligheden for tilskud ved naturplejen
- Registrerede besætninger får i gennemsnit 0,3 flere lam end ikke registrerede besætninger.

Herefter takkede dirigenten for orden og diskussionslyst til de ca. 20 fremmødte😊

Formandens beretning

af Mette Marie Løngbølt

Hvis jeg husker og regner rigtigt er det nu 5. gang jeg aflægger formandens beretning, så der er fare for at jeg begynder at gentage mig selv ☺

2019 blev heldigvis nemmere for fåreavlerne end de 2 foregående år med først regn i 2017 og derefter tørke i 2018. Jeg har indtryk af at de fleste har haft en god græsningssæson med fin tilvækst og pæne slagtelam. Og vinterfoderet skulle også være kommet godt i hus. Så længe man ikke har malkekvæg og stadig mangler majs på marken, eller dyrker kartofler....

Vores medlemstal i foreningen ligger forholdsvis stabilt. Der er desværre nogle avlere der har valgt at stoppe med får og dermed melde sig ud, men der kommer også stadig nye til. Langt de fleste er små besætninger, og en del af de nye har såner blandet med andre racer. Som forening er vi til stadighed udfordret af at vi er meget geografisk spredt, så det er svært at samle deltagere til medlems-arrangementer. Hvilket dagen i dag også viser. Men mange tak til Henrik for at han vil vise sine Karakuler frem. Det er jo en voldsom interessant race for os, med sånens historie in mente. Måske skal man overveje noget blodfornyelsen i såne-racen med en Karakul vædder.

Sidste år nævnte jeg problemer med falsk positive M3 prøver. Det giver fåreejerne en økonomisk belastning til nyt dyrlægebesøg og nye alle analyser af hele besætningen igen. Bestyrelsen har derfor besluttet at hjælpe med et tilskud til de af foreningens medlemmer der havner i den situation og skal have taget nye prøver. Så kontakt kassereren hvis det er aktuelt for jer.

Bestyrelsen modtager gerne input til hvad medlemmerne ønsker vi skal arbejde med.

Sånerne var igen i år repræsenteret på dyrskuer rundt i landet. På Roskilde Dyrskue, Det Fynske Dyrskue og Landsskuet var sånerne gangangere, og klarede sig rigtig flot. I år blev der også igen fremvist såner i efteråret på Kimbrerskuet i Års. Tak til avlerne for at vise dyrene frem.

I forbindelse med Generalforsamlingen 26/10 2019, fik såneforeningens medlemmer lejlighed til at kigge nærmere på en af Henrik Traugott-Olsens Karakul besætninger. Foto: Peer Attermann

Besætningen er nu blevet udvidet med et par Karakuler. Foto: Tine Attermann

Og også tak til dem der medbringer dyr på markeder og lign. Det er uvurderlig reklame for racen og får generelt, når almindelige mennesker kan komme tæt på søde og venlige sånefår og deres ejere 😊

Jeg vil godt sige tak til bestyrelsen for deres gode samarbejde. Allan, der utrætteligt styrer foreningens økonomi og medlemsliste. Anette, der som næstformand altid giver mig en hjælpende hånd. Vibeke sørger for vi kan huske hvad vi aftaler med nogle gode referater. Tine, der på bedste vis har påtaget sig rollen som blad og web-redaktør. Og vores suppleant Hans, der deltager i møderne og kommer med friske input udefra. Jeg er glad for I alle har lyst til at fortsætte i bestyrelsen.

Avlsudvalget har ikke holdt møder det sidste år..

AVL I SMÅ POPULATIONER

ved Morten Kargo og Line Hjortø fra Århus Universitet og SEGES.

Lørdag den 1. februar 2020 inviterer Dansk Gede Union, Avlsudvalget for landracegeder, Dansk Fåreavl samt raceforeningerne Spælsau, Zwartbles, Såne, Gotlænderforeningen m.fl. til en workshop om avl i små populationer. Hvordan kan man på en god måde styre avlsudviklingen i de mindre fåre- og gederacer, hvor udvalget af moderdyr og bukke efterhånden er minimalt og risikoen for indavl bliver større og større.

Indavl i en gede- eller fårebesætning medvirker til at den genetiske variation nedbringes og vil sandsynligvis føre til nedsat frugtbarhed og levedygtighed. Indavl kan ligeledes medvirke til at skadelige gener ophobes hos dyrene. Gener findes normalt i 2 varianter, en skadelig og en funktionsdygtig. Når den funktionsdygtige er til stede, vil den som regel dominere over det andet gen. Hvis dyr med overvægt af skadelige gener, (tendens til sygdomme, misvækst eller afvigende karaktertræk for racen) alligevel bliver brugt i avlen pga. for få individer risikerer man i mange tilfælde at få afkom med dårlig levedygtighed.

Morten Kargo og Line Hjortø vil komme med nogle redskaber til at kunne styre udviklingen i avlen. I løbet af workshoppen får deltagerne mulighed for at stille spørgsmål til deres egen race og dennes udfordringer samt arbejde konkret med udvikling af værktøjerne.

Pris for deltagelse, inkl. frokost er kr. 250 (ikke-medlemmer betaler kr. 300).

Tilmeldingsfrist er: 15. januar 2020 (tilmelder man sig senere kommer der et gebyr på kr. 25 oven i prisen)

Sted: Århus Universitet-Foulum, Blichers Allé 20, 8830 Tjele.

Programmet for dagen ser således ud:

- 10:00 Velkomst og præsentation af deltagere
- 10:15 Oplæg ved Morten Kargo og Line Hjortø
- 12:00 Frokostbuffet.
- 12:30 Spørgsmål til oplægsholdere og arbejde i mindre grupper med egen races specifikke udfordringer.
- 14:30 Opsamling samt forslag til videre arbejde i de 2 organisationer.
- 15:00 Tak for i dag

Tilmelding senest skal ske til Jan Koue Larsen på geder@horsefoldgaard.dk, på 22 30 30 11 eller direkte på internettet på dette link: <https://forms.gle/hGzTXo3QoaYhFTwJ6>.

Betaling via Mobilepay til 22 30 30 11 eller på konto 0400 4017678871 (Lån og Spar Bank)

Foto: Anette Fjordvang

HUSK at når I som medlemmer af Såneforeningen sælger Sånefår til nye ejere, kan I melde de nye ejere ind i foreningen. Den første periode er gratis for nye medlemmer.

Send en mail til Allan (acstavnsholt@gmail.com), så sørger han for resten.

I mailen skal følgende fremgå:

Navn

Adresse

Tlf. nr.

E-mailadresse

CHR nr.

Kimbrerskuet i Års 4. og 5. oktober 2019 af Vibeke B. Rasmussen

Kimbrerskuet i Messehallerne i Års i Himmerland er et dejligt dyrskue. Årets sidste, og det foregår indendørs, upåvirket af vind og vejr udenfor. Der er udstillere og aktører inden for alle de genre, som er gængs for et udendørs skue, dvs. masser af maskiner, politiske partier, ejendomsmæglere, fødevarer producenter og selvfølgelig de mest fantastiske dyr, der er dygtigt trænet, da de fleste har været på mindst ét skue i sommerens løb. Det er en stor fornøjelse at se de mange kvæg- og hesteracer i ringen lige ved siden af fåreringen, se fjerkræ og kaniner og høre meget kvalificerede dommers karakteristik af alle dyr. Der kommer mange tilskuere begge dage, stemningen er god og fredag aften er der fest. God mad og et underholdende indslag. I år var det Morten Nielsen fra Skivum, der deltog i TV udsendelsen "Landmand søger kærlighed". Han fortalte meget indlevende og sjovt om det at være en berømt i lokalsamfundet, og at finde en kæreste. Efter TV-udsendelserne var slut og kun 10 km fra hvor han boede, fandt han en kæreste, og de danser nu par.

Der var i år udstillet ikke færre end 44 får/væddere og 11 lam, fordelt på racerne Blå Texel, Texel, Suffolk, Charollais, Gotlandske Pelsfår, Landrace, Ile de France og Såne.

Som noget nyt blev bedste får/vædder præmieret med en check på kr. 1.500,- og den gik til Jaco van der Molens Blå Texelvædder, som virkelig præsenterede sig flot på dagen. Og som en yderlig oplevelse og overraskelse blev der ved præsentationen af ærespræmiedyrene sluppet farvet damp ud, mens lyset blev dæmpet. Kvægfolket har brugt dette stunt i flere år, det er ret og rimeligt og godt tænkt, at fårene også får del i denne publikumsopmærksomhed.

Alle fotos: Vibeke B. Rasmussen

De to dommere Henning Pedersen og Helge Bilbjerg var meget enige i deres bedømmelse. De lagde en stram linje fra starten, hvor især ben stilling og -vinkler blev bedømt meget hårdt, og flere udstillere fik en noget anden bedømmelse på Kimbrer skuets, end samme dyr havde fået tidligere på sæsonen, f.eks. på Landsskuet i Herning. Jeg hørte blandt avlere og tilskuere, at linjen var hård, men retfærdig. En vædder er ikke til meget nytte, hvis benene ikke kan holde til hans spring, uanset hvor smuk han er.

Det er rart, at dette ikke er et problem hos Såne fårene, der helt efter bogen har meget frie og jordvindende bevægelser.

Sånerne var repræsenteret med 6 får og 2 lam fra Nicolaj og Kristian Bentsen samt undertegnede. De tiltrak sig god opmærksomhed blandt de overvejende hvide får og fik

mange klap af især alle skolebørnene, der kom på besøg om fredagen. Der har en særdeles positiv indflydelse på de udstillede fårs psyke, at de oplever en masse virak og får mere opmærksomhed end derhjemme. Ud fra mine egne erfaringer lagrer disse oplevelser sig i fårene for resten af deres liv, så de er mere nysgerrige, opsøgende og omgængelige end deres artsfæller hjemme på folden. Hermed en opfordring til at deltage i skuer landet over 😊

Den 9/11 2019 blev der afholdt foredrag og workshop med Lene Holme-Samsøe på Otterup bibliotek.

Endnu et strikkearrangement på Otterup bibliotek, denne gang med Lene Holme-Samsøe.

Lene er en meget populær strikdesigner og hendes design er ofte fyldt med fine mønstre og mange detaljer. Lene designer mønstre både til nybegynderne og de meget øvede strikkere. Workshoppen handlede om forskellige måder, hvorpå man kan lave ind- og udtagninger i ret og vrang.

Jeg havde fornøjelsen af tage mine dejlige får med ind på biblioteket, fårene tager heldigvis de mange mennesker og de anderledes omgivelser ganske roligt.

Bare de bliver kløet af alle forbipasserende og får en jævn strøm af godbidder, så virker

det som om, de nyder dagen i fulde drag.

Det er dog altid lidt sjovt at se folks ansigtsudtryk, når de får øje på fårene eller hører deres brægen inde på biblioteket/borgerservice.

Foto: Anette Fjordvang

Jeg har efterhånden haft sånerne med på biblioteket og udstillet forskellige former for strik sammen med Birgit Hansen i adskillige år

Denne gang havde vi valgt at udstille sjaler i Kuplen, bibliotekets sal og udstille hverdagsstrik i foyeren. Inde på biblioteket udstiller Artico, Allerup Strik, strikkegrupperne på de Nordfynske biblioteker og Røde Kors Nørklegruppe fra Otterup.

Bestyrelsen

Mette Marie Lungholt
Formand / Avlsudvalg
Tlf. 22 42 63 52 e-mail: spjaette@gmail.com

Anette Fjordvang
Næstformand
Tlf. 21 67 17 81 e-mail: anettefjordvang@gmail.com

Allan Christensen
Kasserer
Tlf. 40 15 31 80 e-mail: acstavnsholt@gmail.com

Vibeke Bille Rasmussen
Sekretær / Avlsudvalg
Tlf. 50 57 68 03 e-mail: vibekebille@gmail.com

Tine Attermann
Webmaster / Såne Nyt
Tlf. 25 57 60 34 e-mail: attermann.tine@gmail.com

Hans Klindt
Suppleant
Tlf. 22 96 21 53 e-mail: klindt.hans@gmail.com

Avlsudvalg

Mette Marie Lungholt tlf. 22 42 63 52 e-mail: spjaette@gmail.com
Hans-Erik Jensen tlf. 50 46 31 02 e-mail: hejensen48@gmail.com
Vibeke Bille Rasmussen tlf. 50 57 68 03 e-mail: vibekebille@gmail.com
Suppleant Iben Dolriis tlf. 51 28 56 71 e-mail: ibendolriis@gmail.com

Forsidefoto samt fotos side 2 er taget af Vibeke Bille Rasmussen—såner i et næsten vinter-landskab.